

Täysistunto

Perjantai 11.2.2022 klo 12.59—13.09

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.09.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (12.59—13.09).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 10.2.2022 antanut hallituksen esitykset HE 6-10/2022 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 733, 735, 741-746, 748-757, 759, 760, 762/2021 vp.

2.3. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 10.2.2022 toimitettu kansalaisaloite KAA 1/2022 vp: Kaivostoiminnalle RAJAT.

2.4. Toimenpidealoitteet

Puhemiesneuvosto on 10.2.2022 päättänyt lähettää valiokuntiin toimenpidealoitteet TPA 1-9/2022 vp.

3. Mika Niikon vapautuspyyntö ulkoasiainvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 3/2022 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Pöytäkirja PTK 8/2022 vp

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 15.2.2022 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 15.2.2022 kello 11.

4. Leena Meren vapautuspyyntö talousvaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 4/2022 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 15.2.2022 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 15.2.2022 kello 11.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle katettuja joukkolainoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Hallituksen esitys HE 203/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 1/2022 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 203/2021 vp sisältyvät 1.-5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Lakialoite laiksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 58/2021 vp Inka Hopsu vihr ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan. — Avaan keskustelun. Edustaja Hopsu, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

13.01 **Inka Hopsu vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2021 alussa Maahanmuuttovirasto ilmoitti Espoon Nihtisillassa sijaitsevan vastaanottokeskuksen toiminnan päättämisestä alkuvuodesta 21. Turvapaikanhakijoiden siirrot toisiin vastaanottokeskuksiin alkoivat huhtikuun aikana. Yksikön toiminta päättyi 30.6. mennessä. Nihtisillan vastaanottokeskus oli poikkeuksellisen suuri yksikkö, noin 450 paikkaa, joten lakkauttamispäätös vaikutti satojen ihmisten ja heidän lähipiirinsä elämään Suomessa.

Vastaanottokeskukset ovat toimineet satojen ihmisten koteina jo vuosien ajan, osalle jopa 5—6 vuoden ajan. Vastaanottokeskuksen toiminnan lopettaminen merkitsi sen asukkailla siirtoa toisille paikkakunnille. Osa Nihtisillan vastaanottokeskuksen asukkaista oli ollut työelämässä jo pitkään, toiset olivat saaneet opiskelupaikan. Tällaisessa tilanteessa

Pöytäkirja PTK 8/2022 vp

siirrot uusiin asumisyksiköihin, jotka saattavat usein sijaita satojen kilometrien päässä, katkaisevat pahimmillaan työsuhteet ja syntyneet ihmissuhteet sekä pakottavat keskeyttämään opintojen jatkamisen. Lapsiperheiden kohdalla lasten kouluihin oli uhkana tulla vaihdoksia, jotka eivät yleensä helpota koulupolkua. Terveysten liittyvät hoitosuhteet voivat myös katketa. Mikäli yksilöllä on käynnissä työperusteinen oleskelulupahakemus, vesittyy se samalla, kun työpaikan menettää muuton vuoksi.

Vastaanottokeskuksen asukkailla on tällaisessa tilanteessa teoriassa mahdollisuus hakeutua yksityismajoituksen piiriin, mutta ilman oleskelulupaa ja henkilötunnusta on käytännössä melko mahdotonta vuokrata asuntoa yksityisiltä markkinoilta. Nihtisillan tapauksen osalta turvapaikanhakijoiden mahdollisuudet jäädä pääkaupunkiseudulle rajoittuivat asukkaiden mahdollisuuksiin löytää majoitus ystävien tai tuttavien luota.

Monet toimijat, kuten Setlementtiasunnot, Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö HOAS ja Espoon Asunnot, olisivat olleet potentiaalisia ja halukkaitakin asunnon vuokraajia, mutta laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta rajaa turvapaikanhakijat ja oleskelulupaa vasta hakevat kansainväliset ihmiset pois mahdollisista vuokralaisista. Tämä laki pitää yllä myös tilannetta, jossa moni asukas niin sanotusti laistuu asuessaan useita vuosia vastaanottokeskusten tyyppisissä oloissa esimerkiksi ilman omaa huonetta.

Arvoisa puhemies! Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA vastaa valtion asuntopolitiikan toimeenpanosta. ARAn keskeisimpinä tehtävinä on kehittää kestävä, laadukasta ja kohtuuhintaista asumista sekä tukea pieni- ja keskituloisten kotitalouksien ja erityisryhmien asunto-olojen parantamista. Valtion tuella rakennettuja vuokra-asuntoja eli ARA-vuokra-asuntoja on noin 355 000. ARA-vuokra-asuntoja omistavat kunnat ja muut julkisyhteisöt sekä yleishyödylliset yhteisöt, jotka valitsevat asuntoihin asukkaat ja määrittävät vuokrat. Asukkaiksi on säännösten mukaan ensisijaisesti valittava kiireellisimmässä asuntotarpeessa olevat, vähävaraisimmat ja pienituloisimmat hakijat.

Laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta sääntelee ARA-vuokra-asuntojen asukkaiden ja asuinkäytön ehtoja. Vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 11 §:n mukaan asukkaaksi voidaan valita Suomen kansalainen ruokakuntineen.

Laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta jättää kuitenkin huomioimatta muun muassa kansainvälistä suojelua ja oleskelulupaa hakevien ihmisten tilanteen. Ja koska meillä osa lupaprosesseista on venynyt todella pitkiksi, 5–6 vuotta saatetaan asua Suomessa ilman käytännön mahdollisuutta vuokra-asuntoon. Esimerkiksi turvapaikanhakijat, joiden turvapaikkahakemuksen käsittely voi kestää useita vuosia, eivät voi näin ollen hakea kuntien tai muiden julkisyhteisöjen hallinnassa olevia vuokra-asuntoja.

Arvoisa puhemies! Turvapaikanhakijoiden, niin yksilöiden kuin perheidenkin, kotoutumisen turvaamiseksi sekä työn ja opintojen jatkumisen mahdollistamiseksi esitän vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 11 §:ää muutettavaksi niin, että ARA-vuokra-asuntoihin hyväksytään asukkaiksi niin kansainvälistä suojelua hakevat turvapaikanhakijat kuin muut oleskelulupaa hakevat.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, Kimmo, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 8/2022 vp

13.06 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Inka Hopsu nosti esiin tällä lakialoitteellaan poikkeuksellisen ison kysymyksen yksilötasolla ja ehkä jopa laajemminkin yhteiskunnan tasolla. Kysymys on siis vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalojen lainojen lainaehdoista ja siitä, että ne koskevat vain suomalaisia eivätkä esimerkiksi ihmisiä, jotka ovat kansainvälistä suojelua tarvitsevana asettumassa Suomeen: hakevat meiltä turvapaikkaa, hakevat oikeutta pystyä toimimaan tässä maassa, asuvat pitkään Suomes-
sa, kuten edustaja Hopsu tässä viittasi, mahdollisesti tällaisessa tällä tavalla oikeudetto-
massa tilanteessa, ovat ehkä opiskelemassa, heillä on perhe mukana, ovat ehkä työelämäs-
sä jo mukana, ja sitten tapahtuu tilanteita, äkkinäisiä siirtoja, mihin te muun muassa viitta-
sitte omassa esityksessänne.

Tämä on sikäli periaatteessa iso kysymys, että nämä yksilöt ovat globaalimitassa ja myöskin Suomen mitassa haavoittuvimpia kansalaisia. Meillä tietysti turvapaikkamenetel-
lyssä tarkistetaan heidän taustansa, mutta he ovat potentiaalisesti niitä ihmisiä, jotka ovat
vailla suojaa omassa kotimaassaan. Ja perusihmisoikeus ja -velvollisuus — tasavallan pre-
sidenttikin puhuu nykyisin ihmisvelvoitteista — on suojella elämää, suojella toista ihmis-
tä, suojella ihmiskuntaa. Tässä mielessä on annettava suojaa — myöskin Geneven sopi-
mus sen takaa — näille ihmisille. Totta kai meidän täytyy saattaa oma lainsäädäntömme
sellaiseksi, että nämä ihmiset, haavoittuvat ihmiset, pystyvät sitten asettumaan suomalai-
seen yhteiskuntaan, jos ne muut edellytykset oleskeluluvalla ovat täyttymässä. Ja tässä
suhteessa kannatan voimakkaasti tätä edustaja Hopsun tekemää lakialoitetta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

13.08 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kiljuselle hyvästä puheen-
vuorosta.

Vielä haluan korostaa, että tässä olisi tosiaan ollut asunnon tarjoajia, jotka eivät tämän
lainsäädännön takia pystyneet omia asuntojaan tarjoamaan, esimerkiksi Setlementtiasun-
not. Eli tässä ei ole kysymys siitä, että joku kiilaisi toiset asuntojonossa, vaan siitä, että
mahdollistettaisiin asunnon vuokraaminen kaikille tarvitsijoille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 237/2021 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 1/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 8/2022 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 139/2021 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 2/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain 1 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 221/2021 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 3/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 57/2021 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 1/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, lukiolain ja tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 127/2021 vp
Lakialoite LA 27/2020 vp, 6/2021 vp
Toimenpidealoite TPA 9, 10/2019 vp, 110, 117/2020 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 1/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle elokuvien yhteistuotannosta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi elokuvien yhteistuotannosta tehdystä eurooppalaisesta yleissopimuksesta

Hallituksen esitys HE 223/2021 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 2/2022 vp

Pöytäkirja PTK 8/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, valmisteverotuslain ja tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 1/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.2.2022 pidettävään täysistuntoon.

14. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 15.2.2022 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.09.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola